

Poz. 5

**UCHWAŁA NR 61/2019
RADY CENTRUM EUROPEJSKIEGO UNIwersytetu WarsZawskiego**

z dnia 13 marca 2019 r.

**w sprawie zatwierdzenia programu studiów drugiego stopnia o profilu
ogólnoakademickim na kierunku europeistyka**

Na podstawie § 40 pkt. 5 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego (tekst jednolity: Monitor UW z 2015 r. poz. 150 z późn. zm.) Rada Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego postanawia, co następuje:

§ 1

Uchwala program studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku europeistyka oraz związany z nim plan studiów.

§ 2

Postanawia przedłożyć uchwalony program studiów Senatowi Uniwersytetu Warszawskiego do zatwierdzenia.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Dyrektor Centrum Europejskiego UW: *B. Góralczyk*

PROGRAM STUDIÓW

Program studiów na kierunku europeistyka (studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim) został przygotowany na podstawie wieloletnich doświadczeń dydaktycznych Centrum Europejskiego UW i Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych. W programie zostały wykorzystane najlepsze doświadczenia obu jednostek. Program ma charakter mulitidyscyplinarny, bazuje na dorobku 3 dyscyplin: nauk o polityce i administracji, nauk prawnych i nauk socjologicznych.

Jego wizja wyrasta, w jednej strony, z potrzeb polskiego społeczeństwa, które od prawie 30 lat jest otwarte na współpracę międzynarodową, w tym w szczególności na współpracę europejską. Problematyka europejska przenika prawie wszystkie dziedziny życia gospodarczo-społecznego naszego kraju. Kształcenie specjalistów w tej dziedzinie jest jak najbardziej pożądane. Z drugiej strony, zmieniające się rynki pracy wymagają od uczelni kształcenia uniwersalnego, które pozwoli absolwentom uczelni w przyszłości dostosowywać się do nowej rzeczywistości. Studia wielodyscyplinarne są idealnym miejscem do rozwijania tych umiejętności.

Jak wynika z analizy otoczenia zewnętrznego uczelni **program studiów odpowiada na zapotrzebowanie rynków pracy**. Z przeprowadzanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości cyklicznych badań pod nazwą Bilans Kapitału Ludzkiego wynika, że najważniejszymi, a jednocześnie najtrudniejszymi do pozyskania na rynku pracy kompetencjami pracowników są: komunikacja pisemna, komunikacja ustna, wrażliwość międzykulturowa, zaangażowanie, zdolności analityczne, adaptacja i współpraca (IV edycja badania). Pracodawcy przede wszystkim oczekują od przyszłego pracownika kompetencji w samoorganizowaniu sobie pracy (samodzielnosci, zarządzania czasem, podejmowania decyzji, inicjatywy, odporności na stres, ogólnej chęci do pracy) oraz umiejętności interpersonalnych, takich jak: komunikatywność, praca w grupie, umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach (I, II i III edycja badania).

Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy w raporcie z 2013 r. pt. „Zapotrzebowanie na kwalifikacje i kompetencje zawodowe na mazowieckim rynku pracy” za kluczową kompetencję pożądaną od przyszłego pracownika uznało **umiejętność wykorzystania posiadanej wiedzy w praktyce zawodowej**. Badani przez Obserwatorium pracodawcy przywiązują dużą wagę do cech kandydata do pracy, takich jak: **komunikatywność, umiejętność autoprezentacji, umiejętność pracy w stresie i pod presją czasu, umiejętność rozwiązywania konfliktów, szybkość działania oraz umiejętności analityczne**. Analogiczny raport z 2017 r. potwierdził, że pracodawcy oczekują od pracowników przede wszystkim kompetencji indywidualnych i interpersonalnych.

Jak wynika z raportu pt. „Monitorowanie losów absolwentów uczelni wyższych z wykorzystaniem danych administracyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych”

przygotowanego przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia Uniwersytetu Warszawskiego w 2014 r. potencjalny pracodawca absolwenta Uniwersytetu Warszawskiego oczekuje od niego: **zaangażowania, umiejętności uczenia się i elastycznego dostosowania do nowego środowiska i sytuacji, świadomości własnych umiejętności i planu ich rozwijania oraz kompetencji ogólnych.**

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom, **program studiów stawia sobie za cel kształtowanie i ugruntowanie kluczowych kompetencji akademickich**, takich jak: komunikatywność (w słowie i w piśmie), samodzielność, wychodzenie z inicjatywą, umiejętność zarządzania własnym czasem, kreatywność. Nabywanie tych kompetencji jest połączone z przyswajaniem wiedzy na temat współczesnych problemów Europy. Podczas zajęć studenci łączą wiedzę teoretyczną z doskonaleniem uniwersalnych akademickich umiejętności. Duża grupa zajęć w programie ma charakter ćwiczeniowy lub konwersatoryjny. Są one realizowane przy użyciu metod dydaktycznych mających na celu większą aktywizację studentów poprzez:

- doskonalenie umiejętności wymiany poglądów,
- doskonalenie umiejętności twórczego myślenia,
- doskonalenie umiejętności rozwiązywania problemów,
- doskonalenie umiejętności pracy pod kierunkiem,
- doskonalenie umiejętności pracy w zespole,
- doskonalenie umiejętności gromadzenia danych i prezentacji informacji,
- integrowanie wiedzy oraz umiejętności z różnych dziedzin,
- doskonalenie wyobraźni i kompetencji społecznych.

Program studiów ma charakter ogólnoakademicki. Składa się z **8 modułów**:

- **politologiczny**: europejskie struktury współpracy, negocjacje w Unii Europejskiej, teoria i praktyka integracji europejskiej, teoria i praktyka demokracji europejskiej, koordynacja polityk europejskich, polityka tworzenia prawa w Unii Europejskiej, wspólna polityka handlowa Unii Europejskiej, polityka rozwojowa i humanitarna Unii Europejskiej, Unia Europejska a rynki wschodzące, przedmioty monograficzne z zakresu nauk o polityce i administracji do wyboru: modele zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej / finanse Unii Europejskiej, przedmioty monograficzne z zakresu nauk o polityce i administracji (np. marketing i promocja w Unii Europejskiej / marka na rynku europejskim),
- **prawny**: przedmioty prawne do wyboru: prawo ustrojowe Unii Europejskiej / systemy prawne państw europejskich, przedmioty monograficzne z zakresu nauk prawnych: prawo rynków finansowych w Unii Europejskiej / arbitraż międzynarodowy, stosowanie prawa Unii Europejskiej w Polsce, prawo instytucjonalne i prawo stosunków zewnętrznych Unii Europejskiej,
- **socjologiczny**: przedmioty monograficzne z zakresu nauk socjologicznych (np. modele kapitalizmu w Europie / globalizacja i kryzys rozwoju w Europie)
- **przedmioty humanistyczne**: antropologia ekonomiczna, przedmioty humanistyczne do wyboru: międzynarodowe stosunki kulturalne / tożsamości w Europie,

- **interdyscyplinarny:** cywilizacja europejska (przedmiot politologiczno-społeczny), Lobbying w Unii Europejskiej (przedmiot politologiczno-socjologiczny), przedmioty monograficzne z zakresu nauk społecznych (nauk socjologicznych i nauk o polityce i administracji): socjologia instytucji społecznych / europejski obszar społeczny / ruchy społeczne,
- **wymiany poglądów i dyskusji:** przedmioty monograficzne z zakresu nauk o polityce i administracji do wyboru: instytucje dyplomacji Unii Europejskiej / polityki zagraniczne państw europejskich, przedmioty monograficzne z zakresu nauk o polityce i administracji do wyboru: współpraca w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego Unii Europejskiej / uchodźcy w Unii Europejskiej, przedmioty monograficzne z zakresu nauk o polityce i administracji do wyboru: organizacje pozarządowe w Unii Europejskiej / partie polityczne w Unii Europejskiej / protokół dyplomatyczny,
- **przygotowanie do pracy naukowej:** metody ilościowe i jakościowe w badaniach społecznych, współczesne teorie integracji europejskiej, praca badawcza w relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, seminarium magisterskie,
- **przedmioty dodatkowe:** przedmioty ogólnouniwersyteckie, przedmioty kierunkowe w językach obcych, gra strategiczna, bezpieczeństwa międzynarodowe w Europie.

O akademickim charakterze programu świadczą: nastawienie na przygotowanie teoretyczne studentów do rozwiązywania konkretnych problemów. Na zajęciach prezentowane jest studentom, w jaki sposób za pomocą osiągnięć nauki można analizować, prognozować i rozwiązywać problemy współczesnej Europy. Równolegle odbywa się kształtowanie akademickich umiejętności, takich jak: pisanie na poziomie akademickim i dyskusja i wymiana poglądów. Studenci są także uczeni metod naukowych stosowanych w naukach społecznych.

Studia na kierunku europeistyka są **niezerwalnie związane z prowadzonymi** w Centrum Europejskim i na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych **badaniami naukowymi**. Jest to gwarancją, że przekazywana wiedza odzwierciedla aktualny stan badań w danej dziedzinie oraz przekazywana jest w odniesieniu do realnych sytuacji i aktualnych problemów. Zajęcia kładą nacisk na doskonalenie umiejętności studentów, poczynając od prostych zadań przechodzą do problemów coraz bardziej złożonych i wymagających łączenia posiadanej wiedzy z różnych dyscyplin oraz nieustającego samokształcenia.

Kierunek europeistyka są to studia nad Europą rozumiane jako **studia regionalne**. Nie skupiają się jednak tylko na zjawiskach i procesach mających miejsce na tym kontynencie - **pokazują także rolę i znaczenie Europy w świecie**. Europa jest w nich traktowana jako **fenomen polityczno-społeczno-kulturowy, jak również prawny**.

Studia umożliwiają analizowanie zagadnień europejskich z wielu perspektyw. Kluczowym elementem programu jest **interdyscyplinarność** polegająca na wykorzystaniu podczas jednych zajęć aparatu badawczego różnych dyscyplin naukowych. Ma to wdrożyć i przyzwyczaić studentów do wieloaspektowej analizy badanych problemów. Ten element programu powtarzany jest kilkakrotnie w różnych

konfiguracjach łączonych dyscyplin. Podstawowych narzędzi do badania problemów Europy dostarczają **nauki o polityce i administracji**. Ważnym elementem programu są zajęcia z **nauk socjologicznych i nauk prawnych**. Łączenie wiedzy i umiejętności z tych dyscyplin lub z tymi dyscyplinami jest głównym zadaniem programu.

Program studiów kładzie duży nacisk na indywidualizację kształcenia. Większość zajęć odbywa się w grupach, w których interaktywne metody pracy wymuszają na studentach aktywny udział. **Gry strategiczne, studia przypadków, dyskusje, prace zespołowe to formy pracy, które angażują studentów w proces nauczania, czyniąc go bardziej efektywnym i atrakcyjnym dla odbiorcy**. Wykorzystanie nowoczesnych technik i aplikacji ma umożliwić w lepszy sposób dotarcie do współczesnej młodzieży.

Studia umożliwiają **samodzielne rozwijanie zainteresowań**. Studenci w znacznym stopniu decydują o zawartości swojego programu uczenia, wybierając pomiędzy przedmiotami do wyboru (połowa programu to przedmioty do wyboru). Umożliwia to podjęcie bardzo oryginalnych i ciekawych problemów badawczych w pracach magisterskich, które stanowią ukoronowanie wcześniejszych zajęć przygotowujących studenta do prowadzenia prac badawczych. Jest to dodatkowa okazja do integracji wiedzy z różnych przedmiotów oraz wykazania się inicjatywą i samodzielnością.

Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy w raporcie z 2013 r. pt. „Zapotrzebowanie na kwalifikacje i kompetencje zawodowe na mazowieckim rynku pracy” za kluczową kompetencję pożądaną od przyszłego pracownika uznało umiejętność wykorzystania posiadanej wiedzy w praktyce zawodowej. Badani przez Obserwatorium pracodawcy przywiązują dużą wagę do cech kandydata do pracy, takich jak: komunikatywność, umiejętność autoprezentacji, umiejętność pracy w stresie i pod presją czasu, umiejętność rozwiązywania konfliktów, szybkość działania oraz umiejętności analityczne. Analogiczny raport z 2017 r. potwierdził, że pracodawcy oczekują od pracowników przede wszystkim kompetencji indywidualnych i interpersonalnych.

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom, **program studiów stawia sobie za cel kształtowanie i ugruntowanie kluczowych kompetencji akademickich**, takich jak: komunikatywność (w słowie i w piśmie), samodzielność, wychodzenie z inicjatywą, umiejętność zarządzania własnym czasem, kreatywność. Nabywanie tych kompetencji jest połączone z przyswajaniem wiedzy na temat problematyki europejskiej. Podczas zajęć studenci łączą wiedzę teoretyczną z doskonaleniem akademickich umiejętności.

Problemy Europy cały czas podlegają dynamicznym zmianom, dlatego **jednym z celów** programu jest wyrobienie i utrwalenie wśród studentów nawyku aktualizowania wiedzy. Konieczność uczenia się przez całe życie jest w dzisiejszych czasach bardziej wymogiem niż kwestią wyboru. Osiągnięcie tego celu ma doprowadzić do zwrócenia uwagi studentów na bieżące wydarzenia w Europie i uczynienia z nich aktywnych obywateli. Powiązanie nauczanych treści z bieżącymi wydarzeniami ma spowodować ich większe zaangażowanie w proces dydaktyczny. Narzędzia, w jakie studenci są wyposażeni w trakcie zajęć, mają pozwolić im na podejmowanie prób samodzielnej oceny i interpretacji wydarzeń.

Misją Uniwersytetu Warszawskiego jest kształcenie studentów, przyszłych elit Rzeczypospolitej, tzn. rozwijanie w nich wrażliwości badawczej oraz doskonalenie ich umiejętności warsztatowych. To zadanie jest nierozdzielnie związane z rozwijaniem nauki. Drugim celem Uniwersytetu jest kształcenie osobowości studentów i ich postaw obywatelskich. Centrum Europejskie i Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych uczestniczą w tej misji, kształcąc studentów lokujących swoje zainteresowania wokół spraw europejskich i międzynarodowych. Celem kierunku studiów jest przygotowanie studentów do świadomego reprezentowania Polski w Europie i na świecie oraz Europy poza jej granicami, także w odległych regionach globu. Uniwersytet jest miejscem dialogu, który tworzy wzory debaty publicznej. Obie jednostki prowadzące kierunek uczestniczą w tym procesie, pokazując na przykładzie Europy odmiennosc i różnorodność europejskich narodów, historię ścierania się interesów i poglądów na kontynencie. Na ich przykładzie uczą otwartości na nowe idee, respektowania odmiennosci niezależnie od różnic politycznych, kulturowych i wyznaniowych. Uczestniczy tym samym w kształtowaniu postaw obywatelskich.

W **strategii Uniwersytetu Warszawskiego** można znaleźć zapisy odnoszące się do tworzenia nowych kierunków studiów, w tym kierunków interdyscyplinarnych. Przygotowany program studiów realizuje postulat multi- i interdyscyplinarności studiów. W średniookresowej strategii Uniwersytetu Warszawskiego znajduje się zapis o poszerzeniu oferty dydaktycznej o zajęcia warsztatowe z umiejętności miękkich. Prezentowany program studiów na ten aspekt kształcenia kładzie szczególny nacisk. W programie znajdują się liczne zajęcia, których zadaniem jest doskonalenie tych umiejętności.

Sylwetka absolwenta

Absolwenci europeistyki mają być sprawnymi pracownikami umiejącymi odnaleźć się w różnych miejscach pracy – w kraju i zagranicą – w których wielodzinowa wiedza, umiejętność analizy i syntezy danych pochodzących z różnych obszarów stanowią podstawowe wymagania. Absolwenci studiów mają być świadomymi uczestnikami procesów zachodzących w Europie i w kraju, aktywnymi obywatelami Polski i Unii Europejskiej. Mają mieć zakorzenione przekonanie o konieczności uzupełniania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności przez całe życie. Absolwenci studiów znajdują zatrudnienie w instytucjach administracji publicznej (rządowej i samorządowej), organizacjach pozarządowych krajowych i zagranicznych, organizacjach międzynarodowych, w tym w instytucjach europejskich, prywatnych przedsiębiorstwach, mediach i ośrodkach informacji.

Efekty uczenia się

Wiedza: absolwent zna i rozumie

- teorie i metody stosowane w studiach europejskich
- wyniki najnowszych badań naukowych w wybranych zagadnieniach studiów europejskich

- wybrane zaawansowane metody analizy i interpretacji danych w naukach o polityce i administracji, naukach prawnych i naukach socjologicznych
- w pogłębiony sposób wybrane metody i narzędzia opisu struktur i procesów społecznych
- w pogłębiony sposób społeczne i kulturowe problemy współczesnej Europy
- więzi polityczne, ekonomiczne, społeczne i kulturowe w Europie oraz powiązania Europy ze światem
- różne rodzaje struktur europejskich oraz relacje zachodzące między nimi
- zmiany społeczne, ekonomiczne, kulturowe zachodzące w Europie
- w pogłębiony sposób działalność Unii Europejskiej
- w pogłębiony sposób prawo Unii Europejskiej
- prawo ochrony własności intelektualnej i przemysłowej

Umiejętności: absolwent potrafi

- wykorzystywać wiedzę teoretyczną do opisu oraz analizy procesów i zjawisk w Europie
- prognozować złożone procesy i zjawiska społeczne (społeczne, polityczne i prawne)
- przeanalizować, zrozumieć i ocenić wybrany problem przy użyciu metody naukowej oraz samodzielnie zaproponować rozwiązanie problemu z zakresu studiów europejskich
- prawidłowo interpretować unijne przepisy prawne dotyczące wybranych zagadnień
- wykorzystać wiedzę z różnych dyscyplin w celu znalezienia rozwiązania problemów z obszaru studiów europejskich
- gromadzić, analizować i dokonywać syntezy, konstruować narzędzia badawcze, opracowywać i prezentować wyniki badań własnych z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych
- przygotować pracę pisemną spełniającą standardy akademickie oraz podejmującą analizę krytyczną wybranych problemów studiów europejskich
- przygotować wystąpienie ustne spełniające standardy akademickie oraz podejmującą analizę krytyczną wybranych problemów studiów europejskich
- wziąć udział w dyskusji i ją prowadzić, wykorzystując poglądy innych osób oraz swoje własne
- posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu studiów europejskich
- współpracować w grupie, przyjmując w niej różne role, w tym kierować zespołem
- samodzielnie zdobywać wiedzę i kierować rozwojem swoich umiejętności i ukierunkowywać innych w tym zakresie

Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do

- uznania znaczenia wiedzy w krytycznym odnoszeniu się do problemów i w ich rozwiązywaniu w praktyce
- podejmowania współpracy międzynarodowej
- świadomego uczestnictwa w kulturze europejskiej
- przyjęcia roli aktywnego i odpowiedzialnego obywatela

PLAN STUDIÓW

SEMESTR I	godziny			ECTS
NAZWA PRZEDMIOTU	WYKŁAD	KONWERSATORIUM	ĆWICZENIA	ECTS
Przedmiot ogólnouniwersytecki				1
Cywilizacja europejska	30		30	4
Europejskie struktury współpracy	30			3
Przedmioty humanistyczne do wyboru: Międzynarodowe stosunki kulturalne / Tożsamości w Europie		30		3
Teoria i praktyka demokracji europejskiej	30		30	4
Unia Europejska w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego	30			3
Negocjacje w Unii Europejskiej		30		3
Przedmioty monograficzne z zakresu nauk o polityce i administracji do wyboru: Instytucje dyplomacji Unii Europejskiej / Polityki zagraniczne państw europejskich		30		3
Przedmioty z zakresu prawa do wyboru: Prawo ustrojowe Unii Europejskiej / Systemy prawne państw europejskich		30		3
Metody ilościowe i jakościowe w badaniach społecznych		30		3
Bezpieczeństwo i higiena pracy [dla osób, które nie miały tego	4			0

przedmiotu na swoich studiach]				
Podstawy ochrony własności intelektualnej [dla osób, które nie miały tego przedmiotu na swoich studiach]	4			0
Praca badawcza w relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym (kurs internetowy)				0
RAZEM	120	150	60	30
Łączna liczba godzin w semestrze	330			
SEMESTR II	godziny			ECTS
NAZWA PRZEDMIOTU	WYKŁAD	KONWERSATORIUM	ĆWICZENIA	ECTS
Przedmiot ogólnouniwersytecki				1
Seminarium magisterskie		30		6
Współczesne teorie integracji europejskiej		30		3
Gra strategiczna		30		3
Lobbing w Unii Europejskiej		30		3
Europeizacja - teoria i praktyka	30			2
Przedmioty monograficzne z zakresu nauk społecznych (nauk socjologicznych i nauk o polityce i administracji): Socjologia instytucji społecznych / Europejski obszar społeczny / Ruchy społeczne		30		3
Przedmioty monograficzne z zakresu nauk socjologicznych: Modele kapitalizmu w Europie / Globalizacja i kryzys rozwoju w Europie	30			3
Przedmioty monograficzne z zakresu nauk prawnych: Prawo finansowe Unii Europejskiej / Arbitraż międzynarodowy		30		3

Koordinacja polityk europejskich		30		3
RAZEM	60	210	0	30
Łączna liczba godzin w semestrze	270			
SEMESTR III	godziny			ECTS
NAZWA PRZEDMIOTU	WYKŁAD	KONWERSATORIUM	ĆWICZENIA	ECTS
Przedmiot ogólnouniwersytecki				1
Przedmiot kierunkowy w języku obcym	15			2
Seminarium magisterskie		30		6
Polityka tworzenia prawa w Unii Europejskiej	30			3
Wspólna polityka handlowa Unii Europejskiej		30		3
Stosowanie prawa Unii Europejskiej w Polsce		30		3
Bezpieczeństwa międzynarodowe w Europie		30		3
Polityka rozwojowa i humanitarna Unii Europejskiej		30		3
Prawo instytucjonalne i prawo stosunków zewnętrznych Unii Europejskiej	30			3
Unia Europejska a rynki wschodzące	30			3
RAZEM	105	150	0	30
Łączna liczba godzin w semestrze	255			
SEMESTR IV	godziny			ECTS
NAZWA PRZEDMIOTU	WYKŁAD	KONWERSATORIUM	ĆWICZENIA	ECTS

Przedmiot kierunkowy w języku obcym	15			2
Przedmiot ogólnouniwersytecki				3
Seminarium magisterskie		30		9
Antropologia ekonomiczna	30		30	4
Przedmioty monograficzne z zakresu nauk o polityce i administracji do wyboru: Współpraca w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego Unii Europejskiej / Uchodźcy w Unii Europejskiej		30		3
Przedmioty monograficzne z zakresu nauk o polityce i administracji: Marketing i promocja w Unii Europejskiej / Marka na rynku europejskim		30		3
Przedmioty monograficzne z zakresu nauk o polityce i administracji do wyboru: Modele zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej / Finanse Unii Europejskiej	30			3
Przedmioty monograficzne do wyboru: Organizacje pozarządowe w Unii Europejskiej / Partie polityczne w Unii Europejskiej / Protokół dyplomatyczny		30		3
RAZEM	75	120	30	30
Łączna liczba godzin w semestrze	255			
	360	630	90	
Całkowita liczba godzin lub punktów ECTS	1110			120